

Sbírka zákonů

Republiky československé

Částka 35

Vydána dne 30. června 1960

Cena 80 halérů

OBSAH:

91. Vládní nařízení o správném řízení

91

VLÁDNÍ NARIŽENÍ

**ze dne 24. června 1960
o správném řízení**

Vláda Republiky československé nařizuje podle § 45 zákona č. 65/1960 Sb., o národních výborech:

**Cást první
Řízení před národními výbory
Základní zásady řízení**

§ 1

(1) Národní výbory zajišťují ochranu a uskutečňování práv a oprávněných zájmů občanů a organizací v souladu se zájmy a s rozvojem socialistického státu a společnosti pracujících. Vychovávají občany k dodržování zákonů a pravidel socialistického pořádku ve společnosti, k dobrovolnému a uvědomělému plnění povinností ke společnosti a státu a k úctě k právům spoluobčanů.

(2) V řízení, v němž rozhodují o právech a oprávněných zájmech občanů a organizací nebo o jejich povinnostech, postupují národní výbory tak, aby řízení co nejúčinněji napomáhalo uskutečnění těchto cílů.

§ 2

(1) Národní výbory se svědomitě a odpovědně zabývají každou projednávanou věcí. Občanům a organizacím, o jejichž práva, oprávněná zájmy nebo povinnosti v řízení jde (účastnickém řízení), dají národní výbory vždy příležitost, aby mohli svá práva a oprávněná zájmy účinně obhájit. Poskytují

jim potřebnou pomoc a poučení a pečují, aby neutrpěli v řízení újmu pro nedostatek znalostí předpisů.

(2) Národní výbory dbají, aby se účastníci řízení činně podíleli na přípravě i vydávání opatření, která se jich týkají, a aby byli přesvědčeni o jejich správnosti. Zabezpečují, aby účastníci řízení, kteří nemohou v řízení jednat samostatně nebo jejichž pobyt není znám, byli v řízení rádně zastoupeni; je-li to k hájení jejich zájmů nutné, ustanoví jim opatrovníka.

§ 3

Národní výbory využívají řízení k rozvíjení své organizátorské a výchovné činnosti a k prohloubení účasti pracujících na správě státu. V řízení postupují v těsné součinnosti s pracujícími a s jejich společenskými organizacemi a opírají se o jejich zkušenosti, podněty a pomoc. Vysvětlují účastníkům řízení účel svých opatření a objasňují jim souvislost projednávané věci s plněním úkolů hospodářské a kulturní výstavby.

§ 4

Národní výbory dbají, aby řízení probíhalo rychle, hospodárně a bez zbytečného zatěžování občanů.

Příslušnost

§ 5

(1) Jsou-li věcně příslušné národní výbory, rozhodují o právech, oprávněných zájmech a povinostech občanů a organizací v běžných věcech místní a městské národní výbory, v ostatních věcech okresní národní výbory.

(2) Výpočet běžných věcí, v nichž rozhodují místní a městské národní výbory, je obsažen v příloze k tomuto nařízení.

§ 6

(1) Národní výbory zahajují řízení na návrh nebo z vlastního podnetu.

(2) Návrh na zahájení řízení lze podat u místního (městského) národního výboru, i když tento národní výbor není příslušný rozhodnout ve věci.

(3) Místní (městský) národní výbor poskytne účastníkům řízení potřebnou pomoc při uplatňování jeho práv, provede podle svých možností potřebná šetření, a není-li příslušný rozhodnout ve věci, předloží návrh se svým stanoviskem příslušnému národnímu výboru.

§ 7

Místní příslušnost národního výboru se řídí podle bydlíště občana (sídla organizace), popřípadě podle posledního bydlíště nebo pobytu (sídla). Ve věcech, kde jde o nějakou činnost, se příslušnost řídí místem této činnosti, a ve věcech, týkajících se nemovitosti, místem, kde nemovitost je. V případech, kde by bylo místně příslušných několik národních výborů, provede řízení národní výbor, který je první zahájil, pokud se zúčastně národní výbory jinak nedohodnou. V pochybnostech určí místní příslušnost národní výbor vyššího stupně.

Podklad pro rozhodnutí

§ 8

(1) Národní výbor příslušný k rozhodnutí ve věci je povinen zjistit co nejpřesněji a nejúplněji stav věci. Tento národní výbor proto provede, pokud to již neučinil místní (městský) národní výbor podle § 6, potřebná šetření, a to popřípadě na místě samém, vyslechně svědky, kteří mohou přispět k objasnění věci, opatří si v nezbytných případech znalecký posudek, vyžádá si potřebné listiny, popřípadě si opatří jiné podklady. Při opatřování pod-

kladů pro rozhodnutí účastníci řízení úzce spolu-pracují s národním výborem; k jejich návrhům musí národní výbor vždy zaujmout stanovisko.

(2) Národní výbor může místo důkazu připustit čestné prohlášení účastníka řízení. Před sepsáním čestného prohlášení musí být účastník řízení upozorněn na trestní následky nepravdivých údajů v prohlášení. Čestné prohlášení nemůže národní výbor připustit, brání-li tomu obecný zájem nebo byla-li by tím porušena rovnost mezi účastníky řízení.

(3) O ústních prohlášeních a o důležitých úkonech v řízení sepisé národní výbor zápis.

§ 9

Národní výbory musí dát účastníkům řízení přiležitost, aby se mohli před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnut jeho doplnění. Za tím účelem mohou účastníci řízení nahlížet do spisů, s výjimkou zápisů o hlasování, a pořídit si z nich opisy. Národní výbor učiní opatření, aby nahlédnutím do spisu nebylo porušeno státní, hospodářské nebo služební tajemství. Zachování služebního tajemství není však důvodem pro to, aby byly vyloučeny z nahlédnutí části spisu obsahující zjištěné okolnosti, které jsou nebo mohou být podkladem pro rozhodnutí.

Rozhodnutí

§ 10

(1) Rozhodnutí musí být v souladu se zákony a s ostatními právními předpisy, musí vycházet ze spolehlivé zjištěného stavu věci a co nejlépe zajistit ochranu práv a oprávněných zájmů občanů a organizací ve shodě s obecným zájmem.

(2) Rozhodnutí se nevydá, jestliže účastníci řízení mezi sebou uzavřeli se schválením národního výboru smír. Národní výbor schválí smír, je-li ve shodě s právními předpisy a s obecným zájmem.

§ 11

V jednoduchých věcech rozhodne národní výbor bezodkladně po podání návrhu. V ostatních případech rozhodne zpravidla do 30 dnů. Nemůže-li v této lhůtě rozhodnout pro zvláštní složitost věci nebo z jiných důležitých důvodů, vyrozní o tom účastníky řízení s uvedením důvodů a sdělí jim lhůtu, v níž rozhodne.

§ 12

(1) Rozhodnutí musí být náležitě odůvodněno a musí obsahovat poučení o odvolání.

(2) Odůvodnění musí být přesvědčivé, aby z něho byla patrná správnost rozhodnutí a aby občany vychovávalo k dobrovolnému a ukázněnému plnění jejich povinností. Odůvodnění není třeba, vyhovuje-li se v rozhodnutí všem účastníkům řízení v plném rozsahu.

(3) Poučení o odvolání obsahuje údaj, zda je rozhodnutí konečné či zda je možno se proti němu odvolat, do jaké lhůty a kde má být odvolání podáno. Bylo-li dánou nesprávné nebo neúplné poučení o odvolání nebo chybí-li v rozhodnutí poučení o odvolání a účastník řízení proto podal odvolání po lhůtě, považuje se odvolání za podané včas.

§ 13

Rozhodnutí se vydává písemně. Rozhodnutí, které bylo vyhlášeno ústně v přítomnosti účastníka řízení, se písemně nevydává, vzdal-li se účastník řízení doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

§ 14

(1) Rozhodnutí se doručuje do vlastních rukou adresátových.

(2) Nebyl-li adresát zastižen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, uvědomí jej doručovatel vhodným způsobem, že rozhodnutí určené do jeho vlastních rukou příjde mu doručit znovu v den a hodinu uvedenou v oznámení. Zůstane-li i nový pokus o doručení bezvýsledný, uloží se rozhodnutí na poště nebo u místního národního výboru a adresát se o tomto uložení vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát rozhodnutí do 3 dnů od jeho uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení rozhodnutí, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

(3) Adresátovi, jehož pobyt není znám, lze doručit tak, že se rozhodnutí vyhlásí po dobu 15 dní veřejnou vyhláškou; poslední den této lhůty se považuje za den doručení.

(4) Odepře-li adresát bezdůvodně přijmout rozhodnutí, považuje se rozhodnutí za doručené dnem, kdy bylo přijetí odepřeno; na to musí být adresát doručovatelem upozorněn.

Odvolací řízení

§ 15

(1) Proti rozhodnutí se lze odvolat.

(2) Odvolání však není přípustné,

- a) stanoví-li toto nařízení nebo jiný právní předpis výslovně, že se nelze odvolat, nebo
- b) podává-li je osoba, která není účastníkem řízení, nebo
- c) podává-li je účastník řízení, který se odvolání písemně nebo ústně do protokolu vzdal.

§ 16

(1) Odvolání se podává ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, a vzdal-li se účastník řízení doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, do 15 dnů ode dne ústně vyhlášení rozhodnutí. Odvolání se podává u národního výboru, který rozhodnutí vydal.

(2) Do lhůty se nepočítá den, kdy rozhodnutí bylo doručeno (ústně vyhlášeno). Případně konec lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den. Lhůta je zachována, bylo-li odvolání před jejím uplynutím odevzdáno k poštovní dopravě. V pochybnostech se považuje lhůta za zachovanou.

§ 17

(1) Včas podané odvolání má odkladný účinek.

(2) Národní výbor může odkladný účinek odvolání vyloučit, je-li pro naléhavý obecný zájem okamžitý výkon rozhodnutí nezbytný; naléhavost obecného zájmu je třeba rádně odůvodnit. Proti rozhodnutí, kterým se vylučuje odkladný účinek odvolání, se nelze odvolat.

§ 18

(1) O odvolání proti rozhodnutí odboru národního výboru rozhoduje příslušná komise tohoto národního výboru, a není-li zřízena, jeho rada.

(2) Rozhodovala-li v první stolici komise národního výboru, rozhoduje o odvolání proti jejímu rozhodnutí rada tohoto národního výboru.

(3) Rozhodovala-li v první stolici rada místního národního výboru, rozhoduje o odvolání proti jejímu rozhodnutí národní výbor na svém plenárním zasedání.

§ 19

O odvolání proti rozhodnutí orgánu místního (městského) nebo okresního národního výboru o dávkách a službách sociálního zabezpečení rozhoduje obdobný orgán národního výboru nejbližší vyššího stupně.

§ 20

O podaném odvolání, o nových tvrzeních odvolacích a o výsledcích řízení doplněného po podaném odvolání, zejména o nově provedených důkazech, musí být vyrozumění všichni účastníci řízení.

§ 21

Orgán národního výboru, který vydal rozhodnutí, může sám v přímém rozsahu vyhovět odvolání, netýká-li se rozhodnutí jiného účastníka řízení než odvolatele nebo souhlasí-li s tím ostatní účastníci řízení.

§ 22

(1) Nemůže-li nebo nechrtlá-li orgán národního výboru, který rozhodnutí vydal, sám vyhovět odvolání, předloží je neprodleně se zprávou o výsledcích doplněného řízení a se svým stanoviskem odvolacímu orgánu (§§ 18 a 19).

(2) Je-li odvolání důvodné, odvolací orgán rozhodnutí změní nebo zruší; jinak je zamítne. Bylo-li podáno odvolání opožděné nebo nepřípustné, odvolací orgán přezkoumá, zda není důvodu ke zrušení nebo změně rozhodnutí mimo odvolací řízení; jinak odvolání rovněž zamítne.

(3) Nerozhoduje-li o odvolání národní výbor vyššího stupně (§ 19), opírá se odvolací orgán v otázkách vyžadujících zvláštěho odborného posouzení (např. ve věcech hygienické a protiepidemické péče, ve věcech vodohospodářských apod.), zpravidla o odborné vyjádření orgánu národního výboru vyššího stupně.

(4) Proti rozhodnutí o odvolání, vydanému odvolacímu orgánu, se již nelze dále odvolat.

§ 23

Odvolací řízení je třeba provést urychlěně, aby o odvolání mohlo být rozhodnuto zpravidla do 30 dnů ode dne, kdy bylo podáno. Nemůže-li národní výbor v této lhůtě rozhodnout pro zvláště složitost věci nebo z jiných důležitých důvodů, vyrozumí o tom účastníky řízení s uvedením důvodů, a sdělí jim lhůtu, v níž rozhodne.

§ 24

Přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení

(1) Národní výbory mají právo v případech stanovených v zákoně o národních výborech zrušit,

popřípadě měnit vydaná rozhodnutí i mimo odvolací řízení, a to buď z vlastního nebo jiného podnětu, zejména ke stížnosti pracujících nebo podle výsledku kontrolní činnosti.

(2) Při rušení nebo změně rozhodnutí musí národní výbor dbát, aby práva nabytá v dobré větě byla co nejmeně dotčena.

(3) Proti rozhodnutí vydanému podle odstavce 1 plenárním zasedáním národního výboru nebo radou okresního nebo krajského národního výboru se nelze odvolat.

§ 25

Přezkoumání rozhodnutí na základě protestu prokurátora

(1) Byl-li protest prokurátora podán u orgánu národního výboru, který rozhodnutí vydal, může tento orgán sám své rozhodnutí zrušit nebo nahradit rozhodnutím odpovídajícím zákonu. Nehodlá-li tento orgán protestu vyhovět, předloží jej ve lhůtě v protestu určené orgánu příslušnému podle zákona o národních výborech přezkoumávat jeho rozhodnutí mimo odvolací řízení.

(2) Proti rozhodnutí o protestu prokurátora se nelze odvozit.

Správní exekuce

§ 26

(1) Rozhodnutí národních výborů, smíry předními uzavřené a výkazy nedoplatků jimi sestavené se vykonávají správní exekucí. Lze však k ní přikročit i prve potom, když výzva a přesvědčování k dobrovolnému splnění povinnosti uložené v rozhodnutí se minou lhůtkem.

(2) Rozhodnutí národního výboru lze vykonat, není-li proti němu přípustný opravný prostředek nebo nemá-li opravný prostředek odkladný účinek. Výkaz nedoplatků lze vykonat, byl-li sestaven na základě vykonatelného rozhodnutí nebo na základě dlužníkovy povinnosti stanovené právním předpisem zaplatit bez vydání zvláštěho rozhodnutí.

(3) Rozhodnutí národních výborů, smíry předními uzavřené a výkazy nedoplatků jimi sestavené jsou exekučním titulem též pro soudní exekuci.

§ 27

Správní exekuci provádí místní (městský) národní výbor, pokud její výkon zvláště předpisy neuvádějí okresnímu národnímu výboru nebo pokud je její výkon okresní národní výbor nevyhradil.

Ezekuce pro nepeněžitá nároky

§ 28

(1) Prostředky exekuce k vymáhání nepeněžitých nároků jsou zpravidla náhradní výkon nebo peněžitá pokuta.

(2) Náhradní výkon spočívá v tom, že se plnění ualožené v rozhodnutí provede na náklad a nebezpečí povinného.

(3) Není-li náhradní výkon podle povahy věci možný nebo účelný, vymáhá se splnění povinnosti ualožené v rozhodnutí ukládáním pokut; jednotlivá pokuta nesmí přesahovat částku 200 Kčs a úhrna všech ualožených pokut částku 500 Kčs.

(4) Nelze-li účelu exekuce dosáhnout jinými prostředky, může být povinnost ualožená v rozhodnutí výjimečně vynucena i přímo, např. předvedením, odnětím věci nebo listiny, vyklizením bytu, nemovitosti nebo jejich části.

(5) O zamýšleném vyklizení je třeba povinnou osobu vyrozumět 48 hodin předem. Při vyklizení je třeba dbát, aby vyklizované věci nebyly poškozeny. Vyklizované věci se odevzdají povinné osobě; není-li to možné, zařídí národní výbor úschovu těchto věcí na náklad povinné osoby.

§ 29

(1) Proti jednotlivým exekučním úkonům nebo opatřením lze podat námitky národnímu výboru provádějícímu exekuci.

(2) Námitky mají odkladný účinek jen,

- a) směřují-li proti výzvě k plnění při exekuci vyklizením,
- b) směřují-li proti ualožení pokuty,
- c) uplatňuje-li se v nich, že vymáhané plnění již bylo provedeno nebo že ještě neuplynula lhůta k plnění,
- d) uplatňuje-li v nich třetí osoba k předmětu exekuce právo, jež výkon exekuce nepřipouští.

(3) Pro řízení o námitkách platí obdobně předpisy o odvolacím řízení.

§ 30

Ezekuce pro peněžitá nároky

Postup při správní exekuci pro pohledávky daní a poplatků upravují zvláštní předpisy. O postupu při správní exekuci pro ostatní peněžitá nároky platí obdobně předpisy o postupu při správní exekuci pro pohledávky daní.

§ 31

Náklady řízení

(1) Náklady řízení vzniklé národnímu výboru nese národní výbor. Národní výbor hradí také nutné hotové výdaje a výdělek, který prokazatelně ušel svědkovi; nárok svědkova zaniká, neuplatnil-li jej do 3 dnů po svém výslechu.

(2) Náklady, které v řízení vzniknou účastníkovi řízení, nese účastník sám. Národní výbor může uložit účastníkovi, aby hradil i náklady řízení, které vznikly národnímu výboru zaviněním účastníka, zejména jeho svévolným nebo úmyslným protahováním řízení. Národní výbor může účastníkovi také uložit, aby nahradil ostatním účastníkům řízení náklady, které vznikly jeho zaviněním.

Část druhá

Řízení před jinými orgány

§ 32

Podle tohoto nařízení se postupuje obdobně i v řízení, v němž jiné orgány státní správy rozhodují o právech, právních zájmech nebo povinnostech občanů a organizací; o odvolání proti rozhodnutí těchto orgánů rozhoduje, nejde-li o rozhodnutí ústředního orgánu, orgán nejbližší vyššího stupně.

Část třetí

Závěrečná ustanovení

§ 33

V řízení je třeba šetřit imunit a výsad přiznávaných mezinárodním právem, mezinárodními smlouvami uzavřenými Československou republikou nebo československými právními předpisy.

§ 34

(1) Podle tohoto nařízení se postupuje, pokud ustanovení zvláštních předpisů nestanoví jinak; zrušují se však ustanovení, která upravují příslušnost k rozhodování o odvolání v rozporu s tímto nařízením.

(2) Dále se zrušují

- a) vládní nařízení č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních (správní řád),
- b) vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 73/1955 Ú. L., kterou se vydávají podrobnější předpisy o řízení ve věcech správních.

(3) Nedotčeny zůstávají předpisy o vyřizování stížnosti, oznámení a podnětu pracujících a zatím též předpisy o trestním řízení správném, včetně ustanovení o příslušnosti orgánů národních výborů k provádění tohoto řízení. Rovněž nedotčeny zůstávají předpisy o příslušnosti orgánů hygienické a protiepidemické péče.

§ 35

Ustanovení tohoto nařízení platí i pro řízení zahájená přede dnem počátku jeho účinnosti.

§ 36

Toto nařízení nabývá účinnosti ode dne 1. července 1960; provedou je všichni členové vlády.

Široký v. r.

Dolanský v. r.	Poláček v. r.
Kopecký v. r.	Štrougal v. r.
Barák v. r.	Uher v. r.
inž. Šimůnek v. r.	Beran v. r.
inž. Jankovcová v. r.	Jonáš v. r.
dr. Kyselý v. r.	dr. Kahuda v. r.
Plojhar v. r.	Reitmajer v. r.
David v. r.	dr. Škoda v. r.
Ďuriš v. r.	dr. Vlasák v. r.
Krajčík v. r.	Brabec v. r.
Krošnář v. r.	inž. Černý v. r.
generál armády Lomský v. r.	dr. Neuman v. r.
Machačová v. r.	Ouzký v. r.
dr. Nejedlý v. r.	Pospíšil v. r.
	inž. Půčík v. r.

**Rezhodovací pravomoc místních a městských národních výborů
v běžných věcech občanů a organizací**

Místní a městské národní výbory vyřizují a rozhodují na jednotlivých úsecích své činnosti tyto běžné věci občanů a organizací:

Na úseku zemědělství

— rozhodují o příkázání zemědělské půdy do užívání a činí ostatní opatření k zajištění zemědělské výroby

vládní nařízení č. 50/1955 Sb., o některých opatřeních k zajištění zemědělské výroby

— spolupůsobí při provádění hospodářsko-technických úprav pozemků, zejména projednávají a pokoušejí se vyřídit dohodou připomínky vlastníků a uživatelů pozemků proti navrženým pozemkovým úpravám, vyhlašují vyložení a schválení projektu těchto úprav

vládní nařízení č. 47/1955 Sb., o opatřeních v oboru hospodářsko-technických úprav pozemků,

vyhláška č. 27/1958 Ú. l., kterou se vydávají prováděcí předpisy k vládnímu nařízení o opatřeních v oboru hospodářsko-technických úprav pozemků

— rozhodují o opatřeních k hubení škůdců rostlin zákon č. 188/1950 Sb., o zdokonalení rostlinné výroby,

vyhláška č. 118/1951 Ú. l., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o zdokonalení rostlinné výroby

— zajišťují zemědělskou půdu, kterou je účelné přeměnit na půdu ornou, projednávají přeměnu s vlastníky (uživateli) půdy a v odůvodněných případech jím ukládají provést přeměnu na ornou půdu

zákon č. 48/1959 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu,

vyhláška č. 7/1960 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

— ukládají povinné používání strojených hnojiv zemědělcům, kteří mají předpoklady pro řádné obdělávání svých polí a při tom neplní své výrobní a dodávkové úkoly

vyhláška č. 178/1959 Ú. l., o hospodaření se strojenými hnojivy v roce 1960

— projednávají s pěstiteli chmele a rozepisují na ně rozsah obnovy a rozšíření chmelnic

zákon č. 39/1957 Sb., o chmelešských výrobních oblastech, chmelešských polohách, povinném známkování chmele a o evidenci chmelnic,

vyhláška č. 141/1957 Ú. l., o evidenci, obnově, rušení a udržování chmelnic

— rozhodují o vykácení odumřelých, odumírajících a přestárlých ovocných stromů

vyhláška č. 220/1956 Ú. l., o vykácení odumřelého, odumírajícího a přestárlého ovocného stromoví

— dávají souhlas k porážce nebo k prodeji prasnic k jatečním účelům

vyhláška č. 1005/1949 Ú. l., o povinném zá stavu prasnic, o výkupu a zcizování selat k dalšímu chovu a o hlášení a evidenci prasnic a selat, ve znění vyhlášky č. 1093/1949 Ú. l. I

— udělují povolení k prodeji telat k jatečním účelům

vyhláška č. 138/1952 Ú. l., o opatřeních k zajištění odchovu telat a o regulaci jejich porážek

— udělují povolení k porážce ovčího bravu k jatečním účelům, jde-li o první nebo druhou porážku u téhož chovatele v témtéž roce

vyhláška č. 131/1958 Ú. l., o úpravě chovu ovčího bravu a o jeho chovných oblastech

— udělují povolení k domácí porážce prasat, pokud nejsou příslušné okresní národní výbory

vyhláška č. 170/1959 Ú. l., o domácích porážkách prasat a o výkupu kůží z těchto porážek

— vydávají chovateľům skoru, prasat a ovci potvrzení o hlášení přírůstku nebo úbytku ve stavu těchto zvířat

- vyhláška č. 172/1957 Ú. l., o hlášení změn ve stavu některých hospodařských zvířat
- v místech, kde lze počítat s větším rozsahem sběru odpadů vhodných ke krmení, organizují provádění sběru a odběru odpadu, ukládají vlastníkům (uživatelům, správám) domů zřídit stálé domovní sběrny a ustanovit osobu odpovědnou za řádné a zdravotně nezávadné provádění sběru, a určují se souhlasem okresního národního výboru odběratele (především státní statek nebo jednotné zemědělské družstvo) k odběru odpadů
- vyhláška č. 190/1954 Ú. l., o sběru a využití odpadů vhodných ke krmení hospodařských zvířat
- při vzniku nebezpečné nákazy hospodařských zvířat nebo podezření z ní nařizují prozatím tato opatření:
 - karanténu zvířat před jejich zařazením do hromadného uskládání,
 - zákaz přemisťování, přepravování nebo uvádění do oběhu zvířat nemocných nebo podezřelých, jakož i výrobků a surovin z nich,
 - povinnost hlásit neprodleně místnímu národnímu výboru každé uhynutí nebo poražení (usmrcení) zvířete.
 - izolace, střezení, pozorování, označení a evidenci zvířat, oddělené uschování a střezení uhynulých zvířat, zákaz otvírat nebo odstraňovat uhynulá zvířata z jejich stanovišť bez souhlasu obvodního veterinárního lékaře,
 - zákaz nebo omezení používání studní, napajedel, brodiš apod., jakož i cest a silnic zvířaty, zákaz nebo omezení volného pobíhání psů, koček, drůbeže a jiných volných zvířat.
 - izolaci osob nebo jiné omezení osobního styku, zákaz nebo omezení distribuce a použití krmiv ohrožujících zdraví zvířat
- vydávají zdravotní a průvodní listy, které opravňují ke zcizení a přemístění hospodařských zvířat
 - zákon č. 187/1950 Sb., o zdokonalení živočišné výroby,
 - vyhláška č. 141/1951 Ú. l., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o zdokonalení živočišné výroby, ve znění vyhlášek č. 226/1954 Ú. l., č. 238/1955 Ú. l. a č. 120/1958 Ú. l.
- stanoví výměrem jednotlivě hospodařícím rolníkům dodávkové úkoly hlavních druhů zemědělských výrobků
- projednávají s jednotlivě hospodařícími rolníky nedostatky zjištěné při plnění stanovených dodávkových úkolů a činí opatření k jejich odstranění, rozhodují o přiměřené změně nebo zrušení výměru a o vymáhání stanovených úkolů
- rozhodují o sporech ze smluv mezi výkupní organizací a jednotlivě hospodařícími rolníky o dodávce zemědělských výrobků a rozhodují o změně, přiměřeném snížení nebo prominutí závazků z těchto smluv, popřípadě o jejich vymáhání
 - zákon č. 51/1959 Sb., o výkupu zemědělských výrobků,
 - vyhláška č. 162/1959 Ú. l., o výkupu zemědělských výrobků
- v rámci dávek stanovených okresním národním výborem určují množství surového palivového dříví, které se nevykupuje a které si vlastníci (uživatelé) lesů ponechají pro vlastní potřebu
- vydávají potvrzení o řádném nabytí použitého dříví, které má být přijato k pořezu ve mzdě nebo k výměně za fezivo
 - vyhláška č. 32/1960 Sb., o výkupu surového dříví a o mimofádném zásobování dřívím
- obstarávají úkoły bezpečnostního technika pro jednotlivě hospodařící rolníky a činí opatření s tím spojená, zejména s výhradou dodatečného schválení orgány inspekce práce nařizují okamžité zastavení nebezpečného stroje nebo zařízení a vylučují z práce osoby, které hrubě porušují předpisy o bezpečnosti při práci
 - zákon č. 51/1954 Sb., o bezpečnosti při práci v jednotných zemědělských družstvech a u jednotlivě hospodařících rolníků

Na úseku hospodaření s byty

- rozhodují o zápisu uchazeče o byt do místního seznamu, popřípadě místního pořadníku a určují pořadí
- schvalují pořadníky zaměstnanců organizací a družstevníků (netýká se však stavebních bytových družstev zřízených podle zákona č. 27/1959 Sb., o družstevní bytové výstavbě)

- rozhodují o přidělení bytu a o zrušení nájemního pomeru, nenastěnují-li se nájemník do přiděleného bytu ve stanovené lhůtě
- rozhodují ve věcech nájemního, jakož i o vedlejších platech s nájemním spojených
- dávají přívolení ke směně bytu a k podnájmu
- rozhodují o zrušení nájemních smluv u směn bytu sjednaných ze záštitních důvodů nebo na okno
- vydávají příkazy k vyklizení bytu a v souvislosti s tím rozhodují o zrušení smluv o užívání bytu
- rozhodují o přidělení náhradního bytu (poskytnutí náhradního ubytování osobám, které jsou povinny na příkaz národního výboru se z bytu vystěhovat)
- rozhodují o náhradě stěhovacích nákladů při vyklizení bytu
- rozhodují v pochybnostech, zda určitý byt má povahu zaměstnaneckého bytu (nová působnost podle tohoto nařízení)
- dávají souhlas k sloučení bytu a k užívání bytu k jiným účelům než k bydlení a rozhodují o úpravě místnosti, které jsou určeny nebo jichž se užívá k jiným účelům než k bydlení, na byt

zákon č. 87/1956 Sb., o hospodaření s byty, vyhláška č. 57/1957 Ú. l., kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonu o hospodaření s byty,

vládní nařízení č. 71/1960 Sb., o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů (§ 3 odst. 2)

Na úseku hospodaření s ostatními místnostmi

- rozhodují o přidělení nebytových místností pro orgány a organizace místního významu, nepřesahuji-li místnosti v jednotlivém případě maximální výměru stanovenou okresním národním výborem, nejvýše 200 m²
- rozhodují o nájemním a o vedlejších platech spojených s užíváním tétoho místnosti
- rozhodují o zrušení nájemních smluv nebo uživacích práv k místnostem, o příkazech k jejich vyklizení, o podmínkách k užívání místnosti, o náhradě skutečné škody vzniklé dosavadními uživateli, jde-li o místnosti, které místní národní výbory přidělují

zákon č. 111/1950 Sb., o hospodaření s některými místnostmi.

vládní nařízení č. 172/1950 Sb., kterým se provádí zákon o hospodaření s některými místnostmi,

vládní nařízení č. 52/1955 Sb., o přesunu působnosti ve věcech hospodaření s některými místnostmi,

směrnice vlády ze dne 20. května 1959 pro činnost výkonných orgánů národních výborů při plánovitém hospodaření s nebytovými místnostmi, částka 42/1959 Ú. l.

vládní nařízení č. 71/1960 Sb. (§ 3 odst. 2)

Na úseku soukromého bytového majetku

- rozhodují o použití peněz převedených u soukromého bytového majetku na účet oprav domu, zřízený podle zákona č. 80/1952 Sb., o domovní dani
- vládní vyhláška č. 236/1954 Ú. l., o bytovém hospodářství národních výborů
- rozhodují o poskytnutí půjčky na úhradu nákladů (části nákladů) spojených s prováděním větších oprav nájemních domů, které jsou bytovým majetkem v soukromém vlastnictví

směrnice č. 198/1957 Ú. l., o půjčkách na udržování soukromého bytového majetku

Na úseku výstavby

- A. Místní národní výbory, které jsou stavebními úřady prvního stupně.
 - vydávají územní rozhodnutí k řešení všech jednotlivých otázek v oboru územního plánování
 - rozhodují ve všech věcech svěřených jim stavebními předpisy.
- B. Místní národní výbory, které nejsou stavebními úřady prvního stupně.
 - vydávají rozhodnutí o umístění stavby pro rodinné domky a jiné drobné stavby, je-li schválen podrobný územní plán nebo jiné podrobné podklady, které opatřil nadřízený národní výbor, a dále rozhodnutí o umístění stavby pro účelové stavby jednotlivých zemědělských družstev v souladu s potvrzeným technicko-ekonomickým rozborem
 - vydávají rozhodnutí o příspustnosti stavby u jednotlivých adaptací a drobných zemědělských staveb do výše rozpočtové částky Kčs 25 000, mohou-li zajistit při rozhodování účast stavebního odborníka.

Jen na základě zmocnění okresního národního výboru a v rozsahu jím stanoveném

— vydávají rozhodnutí o přípustnosti stavby při změnách drobných soukromých staveb, ižíž se mění půdorysné uspořádání, nejméně li se však půdorysná velikost a výškové zastavění těchto staveb.

pro jednotlivé adaptace a drobné zemědělské stavby jednoranných zemědělských družstev v případech, kdy rozpočtová částka převyšuje Kčs 25 000.

pro dočasné stavby, má-li stavba sloužit svému účelu nejdéle dva roky,

pro pomocné stavby,

pro drobné stavby s výjimkou rodinných domků, nepřesahuje-li náklad na stavbu Kčs 50 000,

pro rodinné domky v případech, kdy jde o soustředěnou výstavbu rodinných domků prováděnou dodavatelským způsobem podle územního plánu a podle schválených typových podkladů,

pro změny stavby nebo práce, odstraňující účinky opotřebení stavby, nepřesahuje-li náklad Kčs 50 000.

pro stavby energetických děl, které svým rozsahem a významem nepřesahuji územní obvod místního národního výboru,

— vydávají v těchto případech povolení k uvedení stavby nebo její provozné ucelené části do trvalého provozu (užívání),

— vydávají povolení ke zboření přízemních staveb

zákon č. 84/1958 Sb., o územním plánování,

zákon č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu,

vyhláška č. 144/1959 Ú. l., kterou se provádí zákon o stavebním řádu,

vyhláška č. 153/1959 Ú. l., o územním plánování

Na úseku vnitřní správy

— provádějí sňatkové obřady, povolují uzavření manželství před místním národním výborem, v jehož ohvodu nemá žádný ze snoubenců trvalý pobyt

— rozhodují ve věcech matričních, pokud nejsou vyhrazeny okresnímu národnímu výboru, zejména provádějí zápis do matričních knih, změny matričních zápisů, zejména změnu zápisu jména nebo příjmení českého nebo slovenského původu, jsou-li v matrice nesprávně pravopisně zapsány, označují v matrice za hlavní jméno, pod nímž je občan obecně znám

zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách, ve znění vládních nařízení č. 34/1958 Sb. a 93/1958 Sb..

vyhláška č. 182/1959 Ú. l., kterou se vydávají bližší předpisy k zákonu o matrikách

— ověřují opisy listin a podpisy na listinách, nejde-li o listiny, jichž se má použít v cizině, nebo o listiny vojenské, občanské průkazy a listiny jím na roveň postavené

vládní nařízení č. 15/1953 Sb., o ověřování listin a podpisů na listinách národními výbory

— zapisují do občanských průkazů údaje o narození, osvojení a úmrtí dětí mladších 15 let, dále o uzavření manželství, ovdovění a rozvodu, pokud při něm nedošlo ke změně příjmení a jména občana a vydávají potvrzení o pobytu

zákon č. 75/1957 Sb., o občanských průkazech.

zákon č. 52/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva a o povolování pobytu cizinců, ve znění zákona č. 76/1957 Sb.,

vyhláška č. 5/1958 Ú. l., kterou se vydávají podrobnější předpisy o občanských průkazech.

vyhláška č. 6/1958 Ú. l., kterou se vydávají podrobnější předpisy o hlášení pobytu občanů Československé republiky

— vydávají osvědčení o československém státním občanství v případech, kdy tato pravomoc na ně byla přenesena nadřízeným národním výborem

zákon č. 194/1949 Sb., o nabývání a pozbývání československého státního občanství, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 73/1958 Sb.)

Na úseku vodního hospodářství

— povolují stavby studní (s výjimkou artézských) s odběrem vody do 0,5 l/sek. a odběry z povrchových vod do 0,5 l/sek., nevypouští li uživatel závadné odpadní vody a je-li zachováno stanovené průtokové minimum v toku

vládní nařízení č. 71/1960 Sb. (§ 6 odst. 5)

- rozhodují o upozornění občanů na chyby a nesprávnosti v seznamech voličů a o návrzích na opravu těchto seznamů
 - zákon č. 27/1954 Sb., o volbách do Národního shromáždění, ve znění zákona č. 37/1960 Sb.,
 - zákon č. 7/1954 Sb. SNR, o volbách do Slovenské národní rady, ve znění zákona č. 38/1960 Sb.,
 - zákon č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů
- povolují prodloužení stanovené prodejní doby závodů veřejného stravování (uzavírací hodiny při tanecních zábavách apod.)
 - vyhláška č. 190/1956 Ú. L., o prodejní dobu prodejen a závodů veřejného stravování
- vydávají povolení k jednorázovému odběru jedu zakonné opatření č. 23/1955 Sb., o jedech a látkách škodlivých zdraví,
 - vyhláška č. 193/1955 Ú. L., o vydávání povolení k zacházení s jedu a o evidenci jedu
- rozhodují o přidělení, zrušení a změně popisných a orientačních čísel domů
 - zákon č. 38/1960 Sb., o územním členění státu
- rozhodují o žádostech za poskytnutí ochrany držby proti svěnočnému rušení
 - občanský zákoník č. 141/1950 Sb.
- povolávají občany k součinnosti v požární ochraně a ukládají jim osobní a věcnou pomoc při zásahu nebo cvičení jednotek požární ochrany,
- ukládají občanům odstranění požárních závad zjištěných při požárních prohlídkách,
- rozhodují o náhradě ztráty na výdělku a přiznávají náhradu příslušníkům veřejných požárních jednotek a osobám v pracovním poměru, které poskytnou osobní pomoc pro účely požární ochrany a poskytují náhradu škody v oboru požární ochrany:
 - zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně,
 - vyhláška č. 106/1959 Ú. L., o organizaci požární ochrany,
 - vládní nařízení č. 12/1951 Sb., o náhradě škody příslušníkům hasičstva a jiným osobám v oboru ochrany před požáry a jinými živelnými pohromami,
 - vyhláška č. 248/1951 Ú. L., kterou se upravuje podrobnost o náhradě škody
- v oboru ochrany před požáry a jinými živelnými pohromami
- Na úseku finančním
- vyměřují a vybírají domovní daň (nová působnost podle tohoto nařízení pro místní a městské národní výbory, které dosud nebyly pověřeny správou této daně)
 - zákon č. 80/1952 Sb., o domovní dani, ve znění vládního nařízení č. 82/1953 Sb. a zákona č. 69/1956 Sb.,
 - vyhláška č. 370/1952 Ú. L., kterou se provádí zákon o domovní dani
- vyměřují a vybírají zemědělskou daň (nová působnost podle tohoto nařízení pro místní a městské národní výbory, které dosud nebyly pověřeny správou této daně)
 - zákon č. 50/1959 Sb., o zemědělské dani,
 - vyhláška č. 163/1959 Ú. L., kterou se provádí zákon č. 50/1959 Sb., o zemědělské dani,
 - vyhláška č. 184/1959 Ú. L., o průměrných normách výnosnosti pro účely vyměřování zemědělské daně
- vyměřují a vybírají daň z příjmů obyvatelstva (nová působnost podle tohoto nařízení)
 - zákon č. 78/1952 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, ve znění zákona č. 69/1956 Sb. a č. 71/1957 Sb.,
 - vyhláška č. 4/1953 Ú. L., kterou se provádí zákon o dani z příjmů obyvatelstva, ve znění vyhlášek č. 243/1956 Ú. L. č. 135/1957 Ú. L. č. 228/1957 Ú. L. a č. 55/1958 Ú. L.
- vyměřují a vybírají živnostenskou daň (nová působnost podle tohoto nařízení)
 - zákon č. 79/1952 Sb., o živnostenské dani, ve znění zákona č. 69/1959 Sb. a č. 71/1957 Sb.,
 - vyhláška č. 18/1953 Ú. L., kterou se provádí zákon o živnostenské dani,
 - vládní vyhláška č. 396/1952 Ú. L., kterou se vydává seznam řemeslných živností I. a II. třídy pro účely živnostenské daně
- vyměřují (stanoví) a vybírají správní poplatky za úkony prováděné místními národními výbory
 - zákon č. 105/1951 Sb., o správních poplatcích,

- nařízení ministra financí č. 60/1955 Sb., o správních poplatcích, ve znění nařízení č. 71/1956 Sb., č. 52/1957 Sb. a č. 62/1959 Sb., vyhláška č. 12/1958 Ú. l., o vydání nových kolkových známek
- vyměrují a vybírají místní poplatky zákon č. 82/1952 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 26/1957 Sb., vyhláška č. 234/1953 Ú. l., kterou se provádí zákon o místních poplatcích, ve znění vyhlášek č. 239/1955 Ú. l., č. 190/1957 Ú. l. a č. 165/1959 Ú. l., zákon č. 67/1956 Sb., o hospodaření s byty, vyhláška č. 112/1957 Ú. l., o místním poplatku z bytů
- Na úseku zdravotnictví**
- rozhodují v dohodě s příslušným obvodním lékařem o základních opatřeních k zajištění hygienické nezávadnosti životního a pracovního prostředí na svém území zákon č. 4/1952 Sb., o hygienické a proti-epidemické péči, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 20/1957 Sb.), vládní nařízení č. 71/1960 Sb. (§ 9)
- přezkoumávají rozhodnutí o přijetí dětí do péče územních jeslí nebo o propuštění z ní, po-
- kud nejdé o rozhodnutí na základě zdravotních důvodů
- rozhodují o odvolání proti rozhodnutí o připlatku na zaopatření dětí v územních jeslech vyhláška č. 164/1958 Ú. l., kterou se stanoví rozsah a podmínky poskytování preventivní a léčebné péče (léčebný řád)
- Na úseku sociálního zabezpečení**
- rozhodují o dávkách (službách) doplňkové péče v rozsahu stanoveném okresním národním výborem vyhláška č. 170/1957 Ú. l., kterou se stanoví podrobnosti o provádění doplňkové péče, jakož i rozsah a podmínky mimořádných výhod poskytovaných osobám trvale těžce poškozeným na zdraví
- Na úseku zlepšovacích návrhů**
- rozhodují o žádosti za přezkoumání stanoviška podřízeného podniku, který odmítl zavést zlepšovací návrh proto, že nepovažuje zavedení návrhu za prospěšné a účelné vládní nařízení č. 45/1957 Sb., o zlepšovacích návrzích
- Na všech úsecích činnosti**
- rozhodují i o všech ostatních věcech, které jim platné předpisy svěřují.